

HOSPODÁRSKA KRIMINALITA V KONTEXTE POROVNANIA ČESKEJ REPUBLIKY A SLOVENSKEJ REPUBLIKY

JANA KOPRLOVÁ

Filozofická fakulta, Katedra politológie, UCM v Trnave, Slovensko

Abstract in original language

Predložený príspevok prezentuje aktuálny pohľad na fenomén novodobej hospodárskej kriminality v kontexte jeho právnych a ekonomických aspektov, pričom porovnáva situáciu v Českej republike a Slovenskej republike. V prvej časti sa príspevok zameriava na vymedzenie a porovnanie inštitútu hospodárskej kriminality z pohľadu platného českého a slovenského právneho poriadku; v druhej časti príspevok opisuje a analyzuje vývoj hlavných ukazovateľov merajúcich prítomnosť fenoménu hospodárskej kriminality, ako aj jeho prejavov a dopadov v hospodárskom živote Českej republiky a Slovenskej republiky, pričom sa porovnávajú dve z pohľadu vývoja ekonomického cyklu rozhodujúce časové obdobia - obdobie, ktoré predchádzalo prepuknutiu globálnej finančnej a hospodárskej krízy, a obdobie, ktoré nasledovalo po prepuknutí globálnej finančnej a hospodárskej krízy. Cieľom príspevku je porovnať skutočný stav základných právnych a ekonomických aspektov, súvisiacich s aktuálnymi otázkami hospodárskej kriminality v oboch susediacich krajinách.

Key words in original language

Hospodárska kriminalita; Česká republika; Slovenská republika; hospodársky trestný čin; právny poriadok; národná ekonomika; globálna finančná a hospodárska kríza; porovnanie.

Abstract

The following article presents an actual view of phenomenon of the current economic criminality in context of its legal and economic aspects while comparing the situation both in the Czech Republic and the Slovak Republic. In the first part the article focuses on definition and comparison of the legal institution of economic criminality from the view of the positive Czech and Slovak legal order; in the second part the article describes and analyses the development of main indicators measuring the presence of phenomenon of economic criminality, its impacts and consequences in economic life of both the Czech Republic and the Slovak Republic while comparing two from the view of development of economic cycle key periods - the pre-global financial and economic crisis period and the period that followed after the breakout of global financial and economic crisis. The aim of the article is to compare the current positions of the essential legal and economic aspects connected with actual questions of economic criminality in both neighboring countries.

Key words

Economic Criminality; the Czech Republic; the Slovak Republic; Economic Crime; Legal Order; National Economy; Global Financial and Economic Crisis; Comparison.

1. ÚVOD

Hoci sa o fenoméne hospodárskej kriminality ako jednej z rozhodujúcich hrozieb pre nasledujúci vývoj svetovej ekonomiky popísalo od jej prvého vedeckého podchytenia v tridsiatych rokoch minulého storočia nespočetne mnoho vedeckých aj odborných štúdií a statí, ako naznačujú skutočnosti z nedávnej minulosti, zásadnú zmenu postoja a prehodnotenie doterajšieho prístupu k problematike si vyžadajú dopady a následky práve odznievajúcej globálnej finančnej a hospodárskej krízy. Hoci by sa na prvý pohľad zdalo, že globálna ekonomická kríza a hospodárska kriminalita nemajú až tak veľa spoločného, napriek tomu sa už celé tímy odborníkov pôsobiacich v oblasti forenzných služieb začínajú venovať skúmaniu otázok vzájomného vzťahu krízy a hospodárskej kriminality. Ako podstatná brzda tu pôsobí skutočnosť, že hospodárska kriminalita je fenoménom, ktorý má nielen nadčasový, ale aj interdimenzionálny a interkulturálny charakter, obzvlášť sofistickovanú sieť skutkových podstát obsiahnutých hospodárskych trestných činov, a taktiež vysokú mieru utajenia spáchaných hospodárskych trestných činov, pričom jej samotné skúmanie naráža na hranice možností známych, aplikovateľných metodík empirického výskumu. A napokon, charakterizuje ju aj mimoriadne komplexný interdisciplinárny charakter. V našom príspevku sa pokúsime o jej vymedzenie z pohľadu základných právnych a ekonomických aspektov, ktoré ju charakterizujú, a to práve na príklade komparácie vývoja v Českej republike a Slovenskej republike a z pohľadu dvoch kľúčových časových období - obdobia, ktoré predchádzalo prepuknutiu globálnej ekonomickej krízy na území oboch krajín, a obdobia, ktoré po jej prepuknutí nasledovalo. Cieľom nášho príspevku bude porovnať faktický stav základných právnych a ekonomických aspektov, súvisiacich s aktuálnymi otázkami hospodárskej kriminality v oboch susediacich krajinách.

2. POROVNANIE PLATNEJ PRÁVNEJ ÚPRAVY VO VZŤAHU K VYMEDZENIU HOSPODÁRSKÝCH TRESTNÝCH ČINOV

Základnou hmotno-právnou normou, ktorá usmerňovala odvetvie trestného práva hmotného na území oboch krajín až do prijatia aktuálne platných a účinných právnych noriem, bol v oboch republikách zákon č.140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, pri zohľadnení samostatného vývoja ich právnych poriadkov od 1. januára 1993. Uvedenú právnu normu nahradil v Českej republike v plnom znení až zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, ktorý nadobudol účinnosť od 1. januára 2010; naopak v Slovenskej republike ju nahradil zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon, s účinnosťou od 1. januára 2006. Obe tieto nové hmotno-právne normy vymedzujú vo svojej osobitnej časti samostatnú kategóriu hospodárskych trestných činov - česká právna norma v šiestej hlave a slovenská právna norma zase v piatej hlave.

Hospodársku kriminalitu zaradenú v šiestej hlave osobitnej časti Trestného zákoníka v platnom znení podrobnejšie charakterizujú hospodárske trestné činy, ktoré český zákonodarca rozdelil do štyroch samostatných dielov:

- Diel 1: Trestné činy proti mene a platobným prostriedkom (bližšie pozri §§ 233 až 239);
- Diel 2: Trestné činy daňové, poplatkové a devízové (bližšie pozri §§ 240 až 247);
- Diel 3: Trestné činy proti záväzným pravidlám trhovej ekonomiky a obehu tovaru v styku s cudzinou (bližšie pozri §§ 248 až 267);
- Diel 4: Trestné činy proti priemyselným právam a proti autorskému právu (bližšie pozri §§ 268 až 271).

Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník v platnom znení ako hospodárske trestné činy explicitne vymedzuje nasledujúce protiprávne konania:

- falšovanie a pozmeňovanie peňazí;
- neoprávnené opatrenia, falšovanie a pozmenenie platobného prostriedku;
- vydávanie falšovaných a pozmenených peňazí;
- výrobu a držbu falšovateľského náčinia;
- neoprávnenú výrobu peňazí;
- ohrozovanie obehu tuzemských peňazí;
- skrátenie dane, poplatku a podobnej povinnej platby;
- neodvedenie dane, poistného na sociálne zabezpečenie a podobnej povinnej platby;
- nesplnenie oznamovacej povinnosti v daňovom konaní;
- porušenie predpisov o nálepkách a iných predmetoch na označenie tovaru;
- falšovanie a pozmeňovanie predmetov na označenie tovaru pre daňové účely a predmetov preukazujúcich splnenie poplatkovej povinnosti;
- falšovanie a pozmeňovanie známok;

- porušenie zákazu v dobe núdzového stavu v devízovom hospodárstve;
- porušenie predpisov o pravidlách hospodárskej súťaže;
- neoprávnené vydanie cenného papiera;
- manipuláciu s kurzom investičných nástrojov;
- neoprávnené podnikanie;
- neoprávnené prevádzkovanie lotérie a podobnej stávkovej hry;
- poškodzovanie spotrebiteľa;
- skresľovanie údajov o stave hospodárenia a imania;
- zneužitie informácie a postavenia v obchodnom styku;
- dojednanie výhody pri zadaní verejnej zákazky, pri verejnej súťaži a verejnej dražbe;
- machinácie pri zadaní verejnej zákazky a pri verejnej súťaži;
- machinácie pri verejnej dražbe;
- vystavenie nepravdivého potvrdenia a správy;
- poškodenie finančných záujmov Európskych spoločenstiev;
- porušenie predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou;
- porušenie predpisov o kontrole vývozu tovaru a technológií dvojakého použitia;
- porušenie povinností pri vývoze tovaru a technológií dvojakého použitia;
- skreslenie údajov a nevedenie podkladov ohľadom vývozu tovaru a technológií dvojakého použitia;
- uskutočnenie zahraničného obchodu s vojenským materiálom bez povolenia alebo licencie;
- porušenie povinností v súvislosti s vydaním povolenia a licencie pre zahraničný obchod s vojenským materiálom;

- skreslenie údajov a nevedenie podkladov ohľadom zahraničného obchodu s vojenským materiálom;
- porušenie práv k ochrannej známke a iným označeniam;
- porušenie chránených priemyselných práv;
- porušenie autorského práva, práv súvisiacich s autorským právom a práv k databáze;
- falšovanie a napodobenie diela výtvarného umenia.

Všetky skutkové podstaty hospodárskych trestných činov vymedzujúcich právne inštitút hospodárskej kriminality podľa platného českého právneho poriadku zostávajú doposiaľ bezo zmeny. Do § 242 začlenil zákonodarca v druhom diele osobitné ustanovenia o účinnej ľútosti.

Hospodársku kriminalitu zaradenú v piatej hlave osobitnej časti slovenského Trestného zákona v platnom znení podrobnejšie charakterizujú hospodárske trestné činy, ktoré zákonodarca rozdelil do štyroch samostatných dielov:

- Prvý diel: Trestné činy ohrozujúce trhovú ekonomiku (bližšie pozri §§ 250 až 258);
- Druhý diel: Trestné činy proti hospodárskej disciplíne (bližšie pozri §§ 259 až 269a);
- Tretí diel: Trestné činy proti mene a trestné činy daňové (bližšie pozri §§ 270 až 280);
- Štvrtý diel: Trestné činy proti priemyselným právam a proti autorskému právu (bližšie pozri §§ 281 až 283).

Zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v platnom znení ako hospodárske trestné činy explicitne vymedzuje nasledujúce protiprávne konania:

- zneužitie účasti na hospodárskej súťaži;
- neoprávnené podnikanie;
- neoprávnené obchodovanie s devízovými hodnotami a poskytovanie devízových služieb;
- nepovolenú výrobu liehu;

- porušovanie predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou;
- porušovanie predpisov o nakladaní s kontrolovaným tovarom a technológiami;
- ohrozenie devízového hospodárstva;
- skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie;
- poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev;
- ohrozenie obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva;
- zneužívanie informácií v obchodnom styku;
- machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe;
- poškodzovanie spotrebiteľa;
- nekalé obchodné praktiky voči spotrebiteľovi;
- falšovanie, pozmeňovanie a neoprávnenú výrobu peňazí a cenných papierov;
- uvádzanie falšovaných, pozmenených a neoprávnene vyrobených peňazí a cenných papierov;
- výrobu a držbu falšovateľského náčinia;
- ohrozovanie obehu peňazí;
- falšovanie, pozmeňovanie a nedovolenú výrobu kolkových známok, poštových cenín, nálepiek a poštových pečiatok;
- falšovanie a pozmeňovanie kontrolných technických opatrení na označenie tovaru;
- skrátenie dane a poistného;
- neodvedenie dane a poistného;
- nezaplatenie dane;

- porušenie predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru;
- porušovanie práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu;
- porušovanie priemyselných práv;
- porušovanie autorského práva.

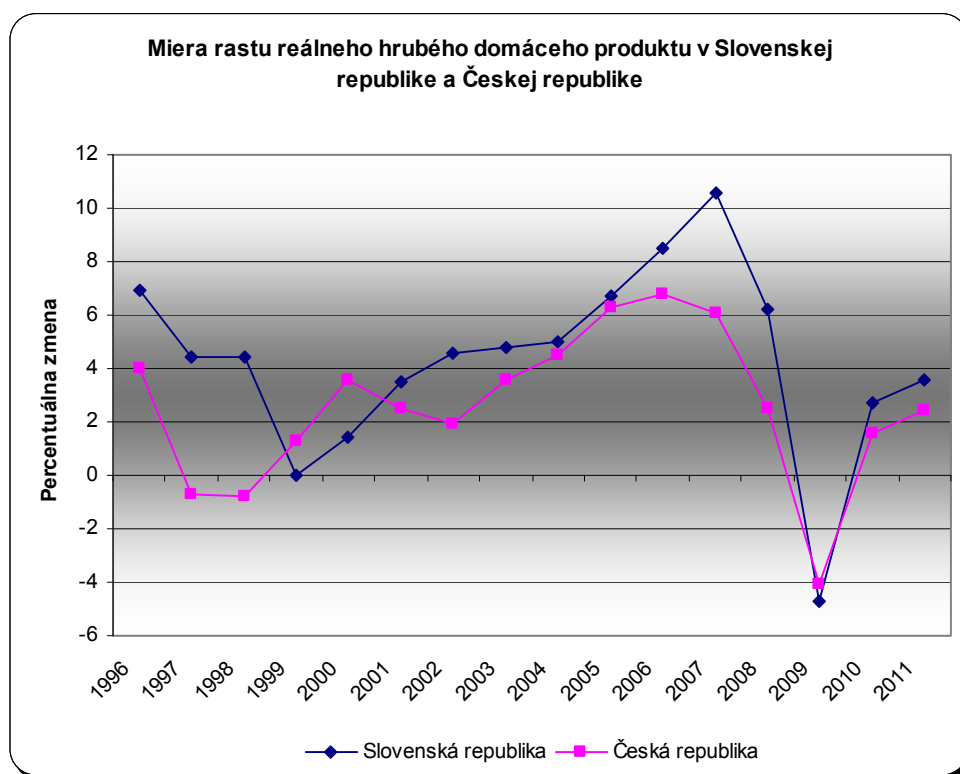
Pôvodná množina obsiahnutých skutkových podstát týchto trestných činov sa novelizáciou uvedenej hmotno-právnej normy rozšírila v súvislosti s nevyhnutnosťou prispôbovať sa potrebám hospodárskej praxe zatiaľ iba jedenkrát, a to o trestný čin Nekalé obchodné praktiky voči spotrebiteľovi (§ 269a). Ostatné skutkové podstaty hospodárskych trestných činov, ktoré vymedzujú inštitút hospodárskej kriminality podľa platného slovenského právneho poriadku, zostávajú naďalej bezo zmeny.

Na základe porovnania vymedzenia množiny hospodárskych trestných činov v oboch hmotno-právnych normách možno charakterizovať, že:

- obidve hmotno-právne normy venujú inštitútu hospodárskej kriminality mimoriadnu pozornosť, predovšetkým tým, že hospodárskym trestným činom vymedzujú v osobitnej (zvláštnej) časti zákona samostatnú hlavu;
- obe hmotno-právne normy klasifikujú trestné činy hospodárske v štyroch samostatných dieloch, pričom posledný, štvrtý diel je z hľadiska názvu rovnaký v českej aj slovenskej právnej úprave, pričom už množina v ňom obsiahnutých skutkových podstát trestných činov totožná v plnej miere nie je;
- vzhľadom na závažnosť významu, a taktiež celospoločenských dopadov predmetných právnych noriem je pochopiteľné, že sa ich legislatívne znenia pripravovali dlhé obdobie, a to s ohľadom na podmienky národnej ekonomiky, ako aj podmienky ekonomiky a hospodárskej politiky Únie. Pri príprave oboch uvedených právnych noriem sa zohľadňovali právny stav aj reálne ekonomické podmienky, ktoré boli všeobecne platné; bude teda zaujímavé sledovať, ako sa do ďalších prípadných novelizácií týchto hmotno-právnych noriem premietnu nové faktické, hospodárskou krízou generované skutkové podstaty protiprávneho konania, ktoré zákon zatiaľ nepozná (ktoré zatiaľ často nevedia klasifikovať ani ekonomické teórie, pretože tieto konania predstavujú zásadné novum prekračujúce hranice stavu doterajšieho poznania, pričom svetové vedecké ekonomické kruhy ich už začínajú identifikovať, klasifikovať a analyzovať; ide tu najmä o nové skutkové podstaty protiprávneho konania vo vzťahu k mene).

3. POROVNANIE VÝVOJA HOSPODÁRSKEJ KRIMINALITY VO VZŤAHU K VÝVOJU OBOCH EKONOMÍK

Je zaujímavé zamyslieť sa nad skutočnosťou, či nemožno aspoň hypoteticky vymedziť určitú vzájomnú koreláciu medzi vývojom ekonomiky z pohľadu vývoja ekonomického cyklu a medzi vývojom hospodárskej kriminality. Na akékoľvek úvahy v tomto smere nejestvoval dostatočný priestor v podstate až do prepuknutia nedávnej globálnej finančnej a hospodárskej krízy, hoci v predchádzajúcich obdobiach sa rozsiahle prieskumy ohľadom hospodárskej trestnej činnosti uskutočňovali práve v obdobiach kulminácie ekonomických kríz a v krajinách, ktoré patrili k najsilnejším vo svetovom hospodárstve.¹

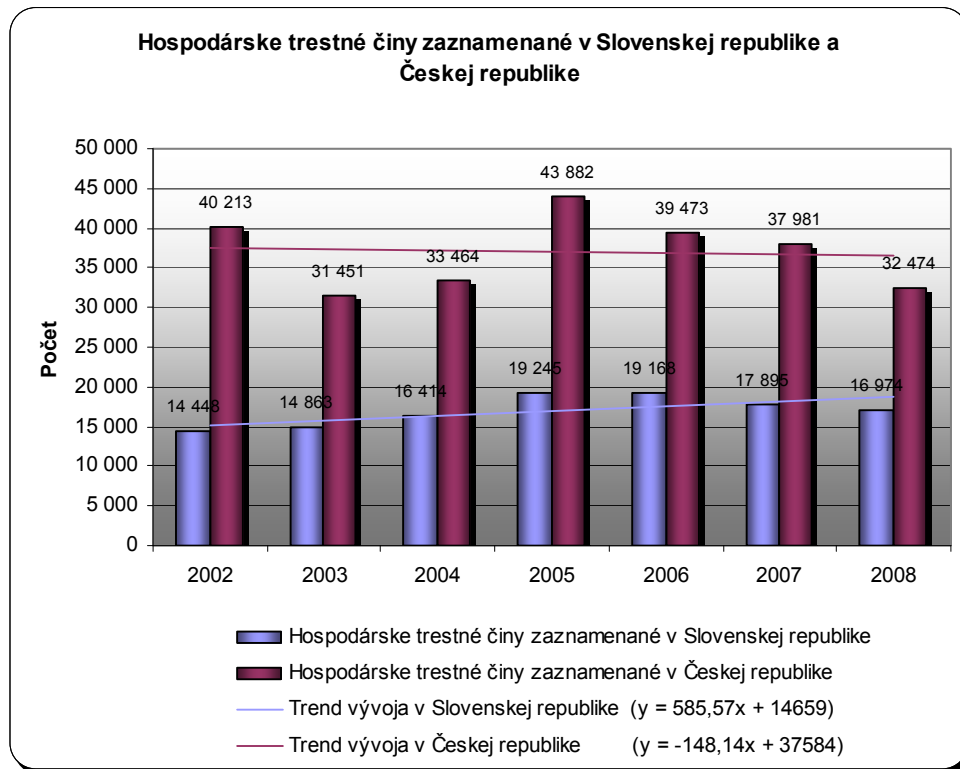
Obrázok 1 Miera rastu reálneho hrubého domáceho produktu v Slovenskej republike a Českej republike

(Prameň: Dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2010-08-28]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf)

Rozhodujúce údaje pre porovnania takéhoto charakteru poskytujú národné štatistické authority; v prípade vzájomného porovnávania Českej republiky a Slovenskej republiky ide konkrétne o Český štatistický úrad a Štatistický úrad Slovenskej republiky. Na vzájomné porovnanie vývoja hospodárstiev

¹ Bližšie pozri Koprlová, J.: Hospodárska kriminalita v ekonomických súvislostiach, Bratislava: Daniel NETRI, 2010, s. 102

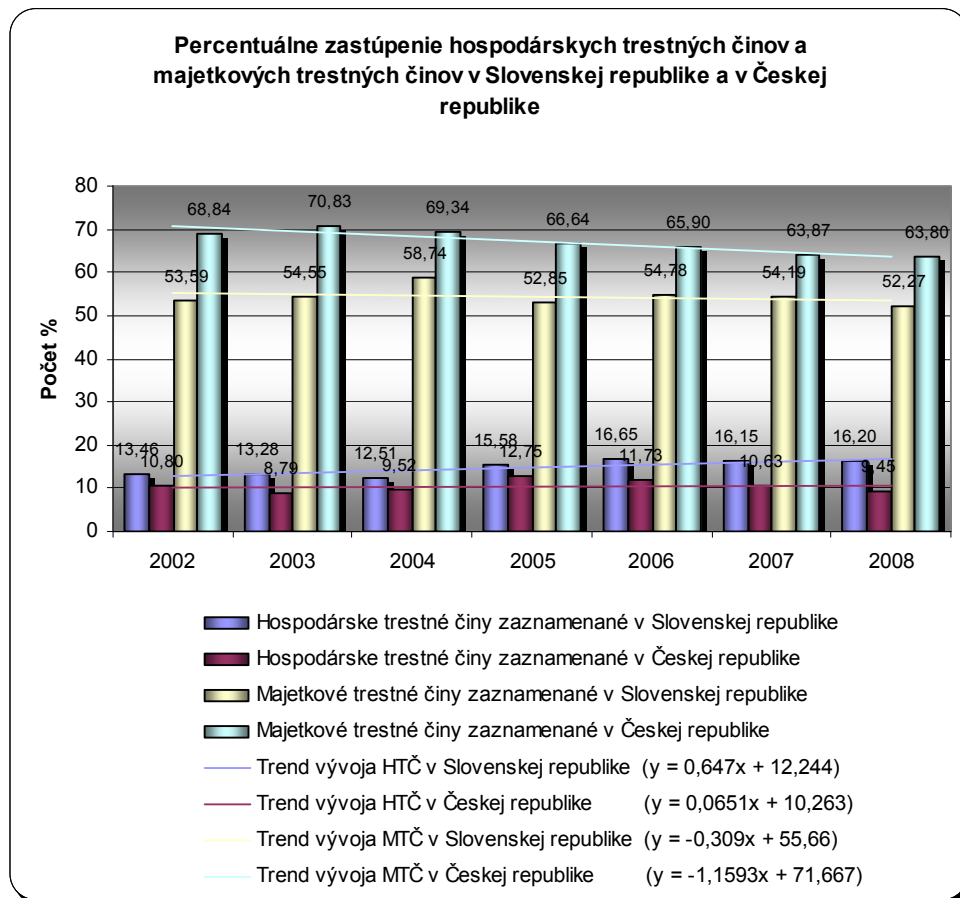
oboch krajín je najvhodnejším štatisticky sledovaným ukazovateľom práve tzv. miera rastu reálneho hrubého domáceho produktu. Priebeh vývoja tohto ukazovateľa bližšie znázorňuje obrázok 1. Možno si všimnúť, že fázou dna a opätovného odrazenia sa odo dna predchádzali ekonomiky oboch krajín v rovnakom časovom období.

Obrázok 2 Hospodárske trestné činy zaznamenané v Slovenskej republike a Českej republike podľa údajov národných štatistických autorít
(Prameň: Štatistická ročenka Slovenskej republiky. Ročník 2009. [online]. Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2009. [cit. 2010-08-28]. Dostupné na internete: <<http://portal.statistics.sk/>>, Štatistické ročenky Českej republiky. Ročníky 2002 až 2008. [online]. Praha: Český statistický úřad, 2003-2009. [cit. 2010-08-28]. Dostupné na internete: <http://www.czso.cz/eng/redakce.nsf/i/statistical_yearbooks_of_the_czech_republic>)

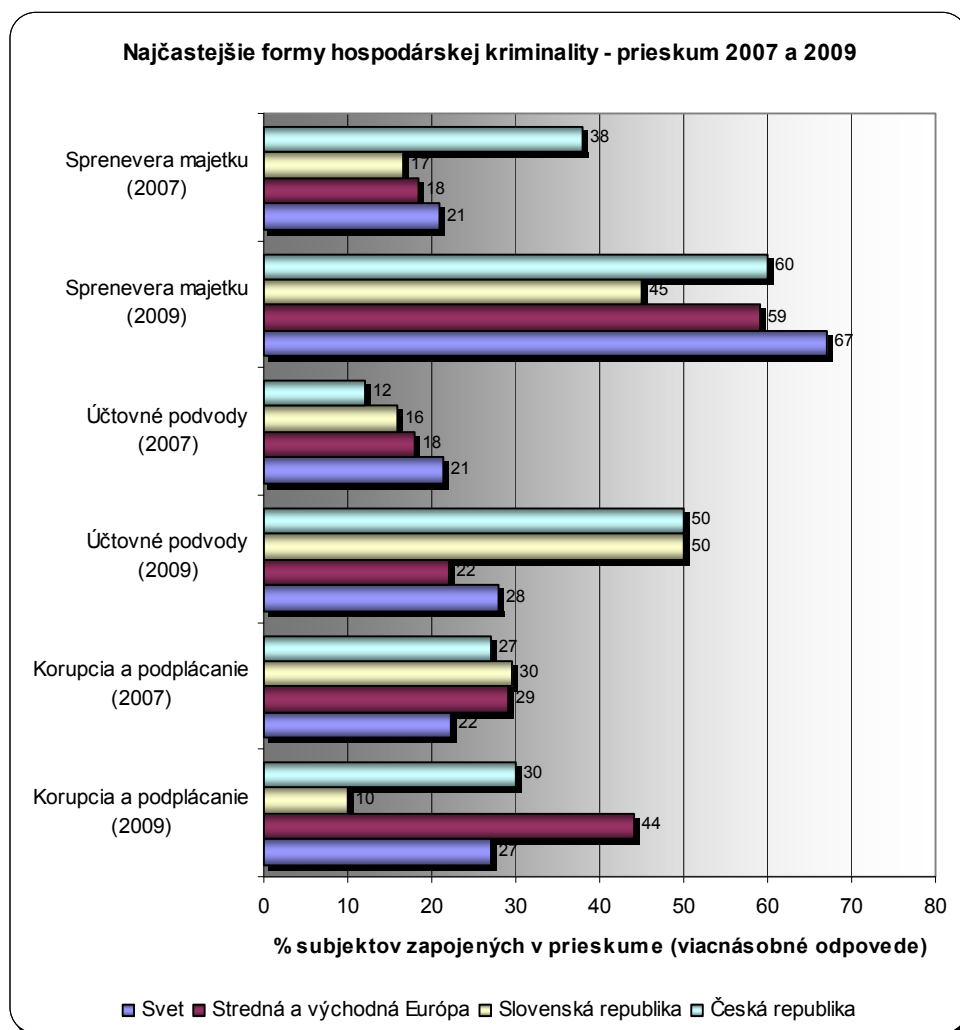
Podobne i vývoj hospodárskej kriminality na územiach oboch krajín možno analyzovať na základe podkladov národných štatistických autorít. Tu však už narážame na hranice vypovedacej schopnosti sledovaných ukazovateľov, pretože národné štatistické autority zverejňujú v uvedenom prípade iba také údaje, ktoré pochádzajú z kriminálnych štatistík, to znamená, že zohľadňujú iba údaje, ktoré sa vzťahujú na hospodárske trestné činy ohlásené orgánom činným v trestnom konaní. Neohlásené spáchané trestné činy tak zostávajú mimo rámec uvádzaných absolútnych početností. Určitou alternatívou, ktorá kompenzuje tento nedostatok, môže byť globálny prieskum hospodárskych trestných konaní, ktorý dokážu v rámci svojej špecializácie na poskytovanie forenzných služieb zabezpečiť súkromné nadnárodné spoločnosti. Celková početnosť sledovaných ukazovateľov týmto dokáže obsiahnuť nielen trestné

činy, ktoré boli riadne ohlásené orgánom činným v trestnom konaní, ale tiež také trestné činy, ktorých spáchanie postihnuté subjekty síce odhalili, ale z rôznych pohnútok ich spáchanie, ako aj spôsobené škody utajujú. Treba tu dodať, že takýto prieskum sa realizuje vždy iba na princípe prieskumu tzv. reprezentatívnej vzorky, čo opäť znižuje vypovedaciu schopnosť výsledkov. Nakoľko sa však takéto spoločnosti v posledných týždňoch zameriavajú na hľadanie možnej štatisticky významnej korelácie aspoň medzi vybranými druhmi hospodárskych trestných činov a jednotlivými fázami ekonomického cyklu, možno sa pokúsiť, hoci výhradne hypoteticky, vymedziť oprávnenosť takejto domnienky, a to s platnosťou pre ohraničujúcu fázu tzv. dna.

Obrázok 3 Percentuálne zastúpenie hospodárskych trestných činov a majetkových trestných činov v Slovenskej republike a v Českej republike podľa údajov národných štatistických autorít

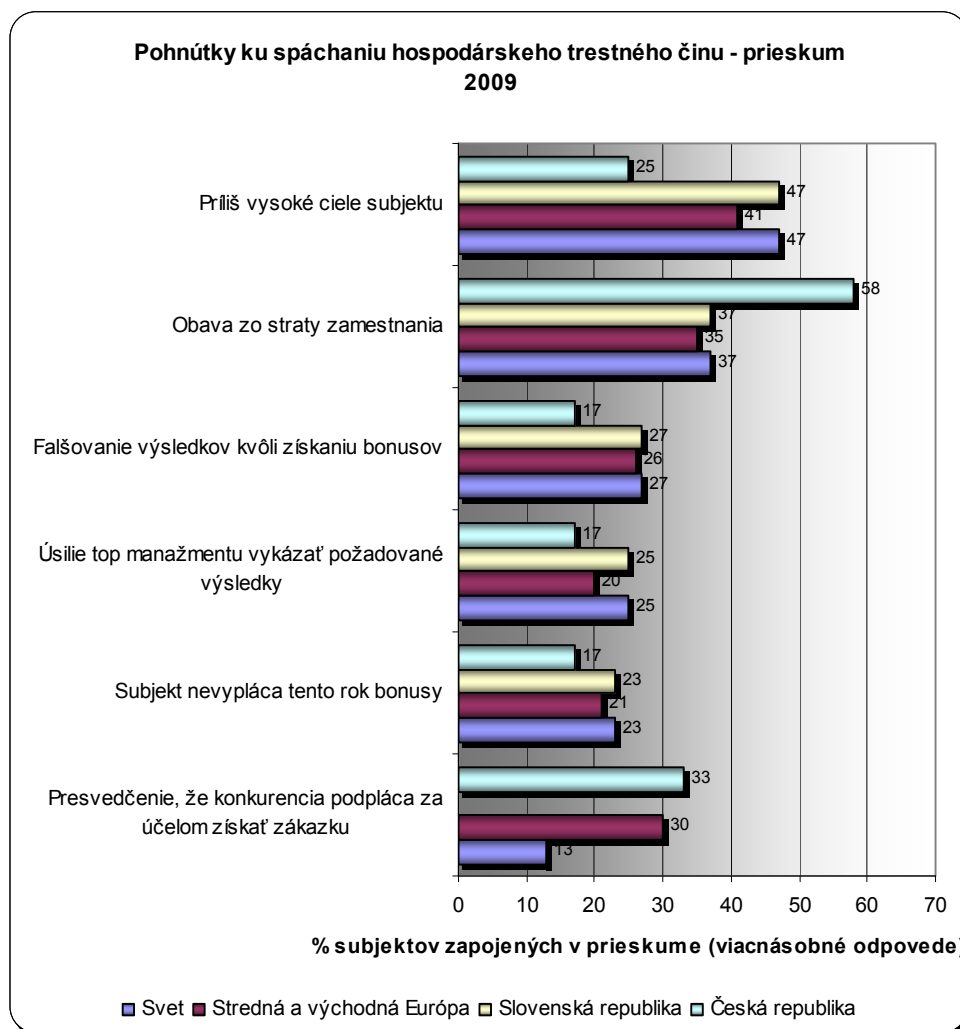
(Prameň: Štatistická ročenka Slovenskej republiky. Ročník 2009. [online]. Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2009. [cit. 2010-08-28]. Dostupné na internete: <<http://portal.statistics.sk/>>, Štatistické ročenky Českej republiky. Ročníky 2002 až 2008. [online]. Praha: Český statistický úrad, 2003-2009. [cit. 2010-08-28]. Dostupné na internete: <http://www.czso.cz/eng/redakce.nsf/i/statistical_yearbooks_of_the_czech_republic>)

Obrázok 4 Najčastejšie formy hospodárskej kriminality - globálne prieskumy 2007 a 2009 (Prameň: Dokument Economic Crime: People, Culture and Controls: The 4th biennial Global Economic Crime Survey. [online]. Halle-Wittenberg – Bielefeld – London: PricewaterhouseCoopers, 2007. 43 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_GX/gx/economic-crime-survey/pdf/pwc_2007gecs.pdf>, dokument The Global Economic Crime Survey – November 2009. [online]. London – Mumbai – New York: PricewaterhouseCoopers, 2009. 24 s. [cit. 2010-07-23]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_GX/gx/economic-crime-survey/pdf/global-economic-crime-survey-2009.pdf>, dokument Vyšetrovacie a forenzné služby – Hospodárska kriminalita: ľudia, prostredie a kontrola – 4. ročník globálneho prieskumu hospodárskej kriminality – Slovenská republika. [online]. London – Mumbai – New York: PricewaterhouseCoopers, 2007. 16 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <[http://www.pwc.com/Extweb/pwcpublishations.nsf/docid/C7DD1B9C0001E461802573710060FBB0/\\$file/GECS_SK.pdf](http://www.pwc.com/Extweb/pwcpublishations.nsf/docid/C7DD1B9C0001E461802573710060FBB0/$file/GECS_SK.pdf)>, dokument Economic Crime in a Downturn – The Global Economic Crime Survey, November 2009, Slovakia. [online]. Bratislava: PricewaterhouseCoopers, 2009. 8 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_SK/sk/forenzne-sluzby/assets/2009-Prieskum-hospodarskej-kriminality_EN.pdf>, dokument Hospodárska kriminalita v období hospodárskej krize – Celosvetový průzkum hospodárskej kriminality 2009, Česká republika. [online]. Praha: PricewaterhouseCoopers, 2009. 14 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/cs_CZ/cz/>

hospodarska-kriminalita/celosvetovy-pruzkum-hosodarske-kriminality-2009-cz.pdf>.
Vlastný graf)

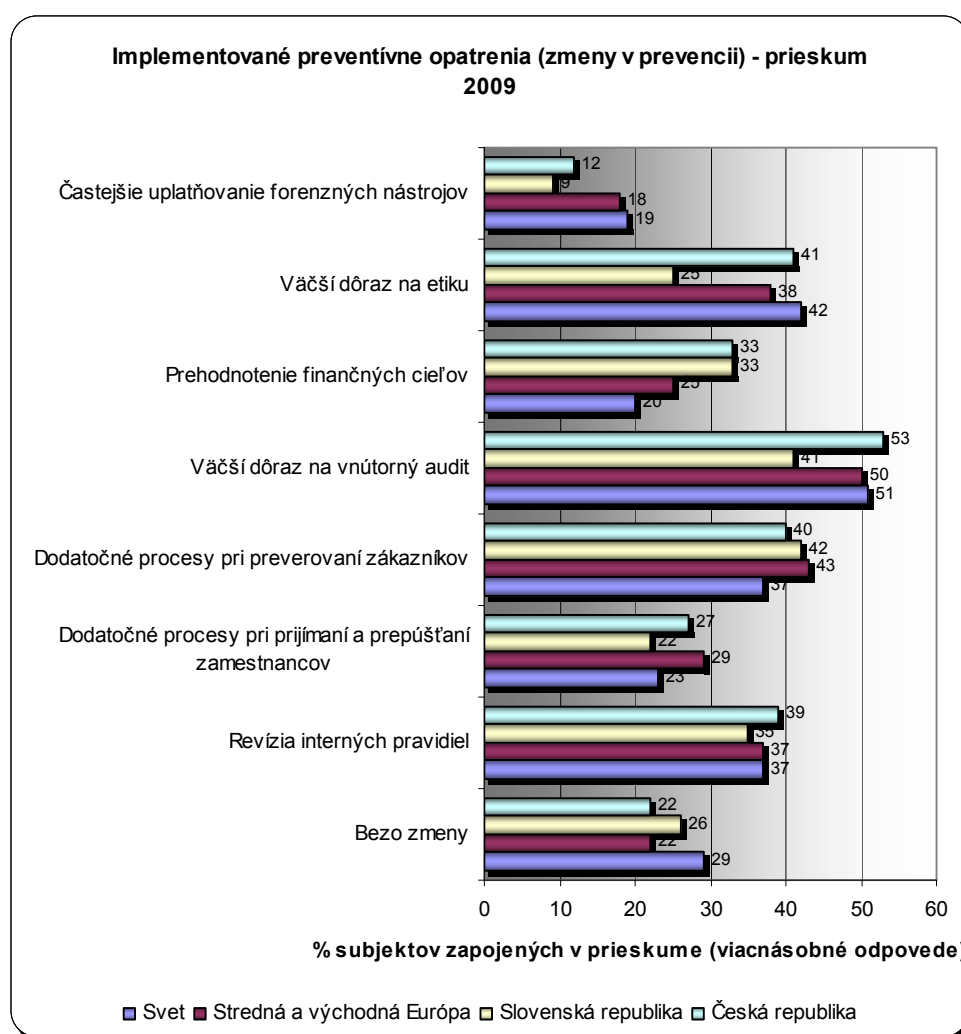
Na základe vyššie priložených grafických prehľadov možno skonštatovať, že zatiaľ čo údaje, ktoré pochádzajú z informačných prameňov národných štatistických autorít, naznačujú, i keď bez podrobnej štatistickej verifikácie, istú priamu závislosť medzi fázami vývoja ekonomického cyklu a vývojom absolútneho počtu spáchaných a ohlásených hospodárskych trestných činov, v prípade globálnych súkromných výskumov na reprezentatívnych vzorkách sa hypoteticky naznačuje presne opačná tendencia, čo môže sčasti súvisieť so skutočnosťou, že v uvedených číslach sú obsiahnuté okrem ohlásených už aj neohlásené spáchané hospodárske trestné činy. Výsledky jednotlivých vzájomných porovnaní bližšie prezentujú priložené grafické prehľady (pozri obrázky 2 až 4).

Obrázok 5 Pohnútky ku spáchaniu hospodárskeho trestného činu - globálny prieskum 2009
(Prameň: Dokument The Global Economic Crime Survey – November 2009. [online].
London – Mumbai – New York: PricewaterhouseCoopers, 2009. 24 s. [cit. 2010-07-23].
ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_GX/gx/economic-crime-survey/pdf/global-economic-crime-survey-2009.pdf>, dokument Economic Crime in

a Downturn – The Global Economic Crime Survey, November 2009, Slovakia. [online]. Bratislava: PricewaterhouseCoopers, 2009. 8 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_SK/sk/forenzne-sluzby/assets/2009-Prieskum-hospodarskej-kriminality_EN.pdf>, dokument Hospodárska kriminalita v období hospodárskej krízy – Celosvetový průzkum hospodárskej kriminality 2009, Česká republika. [online]. Praha: PricewaterhouseCoopers, 2009. 14 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/cs_CZ/cz/hospodarska-kriminalita/celosvetovy-pruzkum-hosodarske-kriminality-2009-cz.pdf>. Vlastný graf

Iba pre informáciu je možné na základe výsledkov globálneho prieskumu, uskutočneného v čase kulminácie globálnej finančnej a hospodárskej krízy, porovnať české a slovenské subjekty vo vzťahu k pohnútkam ku spáchaniu hospodárskeho trestného činu, a taktiež k implementovaným preventívnym opatreniam (pozri obrázky 5 a 6).

Obrázok 6 Implementované preventívne opatrenia - globálny prieskum 2009 (Prameň: Dokument The Global Economic Crime Survey – November 2009. [online]. London – Mumbai – New York: PricewaterhouseCoopers, 2009. 24 s. [cit. 2010-07-23]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_GX/gx/economic-crime-survey/pdf/global-economic-crime-survey-2009.pdf>, dokument Economic Crime in a Downturn – The Global Economic Crime Survey, November 2009, Slovakia. [online].

Bratislava: PricewaterhouseCoopers, 2009. 8 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_SK/sk/forenzne-sluzby/assets/2009-Prieskum-hospodarskej-kriminality_EN.pdf> a dokument Hospodárska kriminalita v období hospodárskej krízy – Celosvetový průzkum hospodárskej kriminality 2009, Česká republika. [online]. Praha: PricewaterhouseCoopers, 2009. 14 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/cs_CZ/cz/hospodarska-kriminalita/celosvetovy-pruzkum-hospodarske-kriminality-2009-cz.pdf>. Vlastný graf

4. ZÁVER

Hospodárska kriminalita predstavuje fenomén kľúčového charakteru pre budúci vývoj jednotlivých národných ekonomík i svetovej ekonomiky, čo si osvojili a zodpovedajúco do svojho korpusu integrovali aj súčasné základné hmotno-právne normy odvetvia trestného práva v slovenskom, ako i českom právnom poriadku. Vzhľadom na oddelený vývoj oboch ekonomík od roku 1993, a súčasne taktiež ich právnych poriadkov, množina hospodárskych trestných činov obsiahnutých v národných právnych normách nie je totožná. Správne rozhodnutie zákonodarca pri jej vymedzení fakticky overí až prax, ktorú postupne pokrízové oživovanie oboch ekonomík prinesie.

Pri porovnávaní vývoja oboch ekonomík z pohľadu fáz ekonomického cyklu a vývoja hospodárskej kriminality na územiach obidvoch krajín možno pri aplikácii údajov prezentovaných národnou štatistickou autoritou pre obidve krajiny rovnako, bez podrobnejšej verifikácie hypotézy, predpokladať, že tendencia vývoja spáchaných a ohlásených hospodárskych trestných činov priamo úmerne kopíruje trend vývoja miery reálneho hrubého domáceho produktu. Na druhej strane, podstatne odlišné závery už prezentuje obdobná komparácia v prípade, ak sa porovnávajú výsledky prieskumov uskutočnených špecializovanými, globálne pôsobiacimi nadnárodnými spoločnosťami - tu už bez hlbšej analýzy skutkových podstat uvedených trestných činov žiadne konkrétnejšie závery predpokladať nemožno - vývoj v obidvoch krajinách, najmä vzhľadom na zlyhávanie vopred zvolenej metodiky, a to vo viacerých oblastiach skúmania, fakticky ani formálne porovnať, alebo dokonca hľadať štatisticky významné korelácie nie je možné.²

Literature:

- Dokument Economic Crime in a Downturn – The Global Economic Crime Survey, November 2009, Slovakia. [online]. Bratislava: PricewaterhouseCoopers, 2009. 8 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_SK/sk/forenzne-sluzby/assets/2009-Prieskum-hospodarskej-kriminality_EN.pdf>

² Bližšie pozri Koprlová, J.: Hospodárska kriminalita v ekonomických súvislostiach, Bratislava: Daniel NETRI, 2010, s. 76, 90 a 96

- Dokument Economic Crime: People, Culture and Controls: The 4th biennial Global Economic Crime Survey. [online]. Halle-Wittenberg – Bielefeld – London: PricewaterhouseCoopers, 2007. 43 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_GX/gx/economic-crime-survey/pdf/pwc_2007gecs.pdf>
- Dokument Hospodářská kriminalita v období hospodářské krize – Celosvětový průzkum hospodářské kriminality 2009, Česká republika. [online]. Praha: PricewaterhouseCoopers, 2009. 14 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/cs_CZ/cz/hospodarska-kriminalita/celosvetovy-pruzkum-hosodarske-kriminality-2009-cz.pdf>
- Dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2010-08-28]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>
- Dokument The Global Economic Crime Survey – November 2009. [online]. London – Mumbai – New York: PricewaterhouseCoopers, 2009. 24 s. [cit. 2010-07-23]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <http://www.pwc.com/en_GX/gx/economic-crime-survey/pdf/global-economic-crime-survey-2009.pdf>
- Dokument Vyšetřovací a forenzní služby – Hospodářská kriminalita: Ľudia, prostredie a kontrola – 4. ročník globálneho prieskumu hospodárskej kriminality – Slovenská republika. [online]. London – Mumbai – New York: PricewaterhouseCoopers, 2007. 16 s. [cit. 2010-04-09]. ISBN neuvedené. Dostupné na internete: <[http://www.pwc.com/Extweb/pwcpublishations.nsf/docid/C7DD1B9C0001E461802573710060FBB0/\\$file/GECS_SK.pdf](http://www.pwc.com/Extweb/pwcpublishations.nsf/docid/C7DD1B9C0001E461802573710060FBB0/$file/GECS_SK.pdf)>
- Koprlová, J.: Hospodářská kriminalita v ekonomických súvislostiach, Bratislava: Daniel NETRI, 2010, 122 s., ISBN 978-80-89416-05-9
- Štatistické ročenky Českej republiky. Ročníky 2003 až 2009. [online]. Praha: Český statistický úřad, 2004-2010. [cit. 2010-08-28]. Dostupné na

internete: <http://www.czso.cz/eng/redakce.nsf/i/statistical_yearbooks_of_the_czech_republic>

- Štatistické ročenky Slovenskej republiky. Ročníky 1996 až 2010. [online]. Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 1996-2010. [cit. 2010-08-28]. Dostupné na internete: <<http://portal.statistics.sk/>>
- Zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v platnom znení
- Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník v platnom znení
- Zákon č.140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov platných pre Českú republiku a Slovenskú republiku

Contact – email

janakoprlova@yahoo.com